

РЕШЕНИЕ

№ 205

гр. Провадия, 20.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПРОВАДИЯ, II-РИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елена Ив. Стоилова

при участието на секретаря И.М.В.
като разгледа докладваното от Елена Ив. Стоилова Гражданско дело № 20223130100911 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на Н. Д. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес *****, ап. 30 срещу „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: *****, представлявано от И. В.а Д., Д. В.а Н..

В исковата молба се твърди, че ищецът е страна по Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с „Фератум България“ ЕООД. Съгласно договора е предоставен потребителски кредит като ищеца следва да върне сумата по кредита, която в размер на 7290 лева, при сума на получаване 5400.00 лева, при лихва от 1890 лева, при ГПР: 0 %, ГЛП: 35.00%, при срок на кредита от 18 на брой вноски. Съгласно чл.5 от Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит ищецът следва да сключи Договор за гаранция с дружеството „Фератум Банк“, с цел да бъде обезпечен, сключеният Договор № 1147211/11.04.2022г. По сключения Договор за гаранция, той следва да заплати сумата от 5346 лева, подробно описана и дължима и спрямо погасителния план към договора за гаранция.

Счита, че Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с „Фератум България“ ЕООД, е нищожен на основание чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. с чл.22 от ЗПК, вр.с чл.11 и чл.19 ал.4 от ЗПК.

В условията на евентуалност, счита че клаузата на чл.5 от Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с

„Фератум България“ ЕООД, въз основа на която клауза е сключен Договор за гаранция/ поръчителство е нищожна на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД, чл.143 ал.1 и чл.146 от ЗЗП.

Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с „Фератум България“ ЕООД е недействителен на специалните основания по чл.22 от ЗПК. Съгласно чл.22 от ЗПК, във връзка с чл.11,ал.1,т.9 от ЗПК договор за потребителски кредит е нищожен, ако не са посочени приложимият лихвен процент и условията за прилагането му. В случая е посочен годишен лихвен процент, но липсват обаче каквито и да е било условия за прилагането му. Липсва изрично посочване дали лихвеният процент е фиксиран за целият срок за кредита, или е променлив. Нарушението е още по съществено доколкото нито в договора, нито в погасителния план има отбелязване какъв е общият размер на дължимата за срока на договора възнаградителна лихва и съотношението ѝ с главницата по кредита, както и таксата гаранция, за да може да се направи проверка дали посоченият лихвен процент отговаря на действително прилагания от заемотателя. Има погасителен план, но той изцяло не отговаря на чл. 11, ал. 1, т. 11 от ЗПК, в него липсва задължителната информация по ЗПК. На следващо място, процесния договор не отговаря на изискваният на чл. 11 ал. 1 т.10 от ЗПК. В Договора е посочена само абсолютна стойност на ГПР. Не е спазена разпоредбата на чл.19 ал.4 от ЗПК, а от там и на действителния размер на ГПР, чл.11 ал.1 т.10, вр. с чл.22 от ЗПК, тъй като сумата която се претендира чрез Договор за гаранция/поръчителство в размер на 5346 лева не е включена в ГПР и ГЛП.

В условията на евентуалност, счита че клаузата на чл.5 от Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит въз основа на която клауза е сключен Договор за гаранция/поръчителство е нищожна на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД, чл. 143 ал.1 и чл.146 от ЗЗП.

М о л и да се приеме, че Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с „Фератум България“ ЕООД, е нищожен на основание чл.26 ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл.22 от ЗПК, вр.с чл.11 и чл.19 ал.4 от ЗПК, а в условията на евентуалност, счита че клаузата на чл.5 от Договор № 1147211/11.04.2022г., за предоставяне на потребителски кредит сключен с „Фератум България“ ЕООД, въз основа на която клауза е сключен Договор за гаранция/ поръчителство е нищожна на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД, чл.143 ал.1 и чл.146 от ЗЗП. Претендира разноски.

В срока и по реда на чл.131 от ГПК е постъпил отговор от назначения на ответницата особен представител.

В него се заявява, че предявените искове са неоснователни. Ищецът е поел задължение (чл. 3 от договора) да заплати на ответника възнаградителна лихва за ползвания кредит в размер на 35,00 % на годишна база, при ГПР в размер на 0%. Общата сума, която ищецът е трябвало да заплати на ответника е в размер на 7 290,00 лв. Не е основателно твърдението, че предоставяне на

поръчителство от Фератум Банк (Малта) е условие за сключване на договор за кредит, а че при кандидатстване, всеки кредитополучател, включително ищецът, може да избере да сключи договор за гаранция с гарант (поръчител), предложен от кредитора, за да обезпечи задълженията си по кредита, или да посочи поръчител, избран от него. Счита, че предявените искове за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция, са недопустими поради непредявяването им срещу надлежната за този спор страна - Фератум Банк. Договорът за гаранция е сключен между ищеца и Фератум Банк (както сам ищецът посочва), докато исковете са предявени срещу Фератум България.

Твърди се, че ищецът, след като първо сам е посочил Фератум Банк (Малта) като поръчител и е получил информацията, съответно проектите на договорите, е потвърдил изрично чрез СМС, че желае да сключи договора за потребителски кредит при посочените условия. Относно твърдяното нарушение на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, заявява, че договорът за гаранция е възмездна услуга, предоставяна от лице, различно от кредитодателя. Ако кредитополучателят избере да сключи договор за гаранция с гарант предложен от кредитодателя, кредитополучателят получава незабавна информация за размера на разхода. Този разход не се включва в ГПР по кредита, тъй като не влиза в общия разход по кредита съгласно § 1.1. от Закона за потребителския кредит, доколкото касае услуга, предоставяна от трето лице Фератум Банк (Малта), която е с незадължителен характер по смисъла на закона.

Твърди, че на ищеца е предоставена цялата необходима информация във връзка с ГПР и начина на неговото формиране.. Предвидените разходи по кредита са включени в СЕФ по разбираем и ясен начин. Ищецът бил уведомен за задължението си за предоставяне на гаранция преди сключване на договора и сам е преценил да го сключи по предложените му условия.

ГПР по договора съответствал на чл.19, ал.4 от ЗПК.

Ищецът е имал право да се откаже от сключения договор на основание чл.29 ЗПК, но не го е направил.

В проведеното по делото открито съдебно заседание представител на ищцата не се явява. В писмено становище моли за уважаване на предявения иск. Претендира разноски.

Представител на ответника не се явява в насроченото съдебно заседание в писмена молба моли за отхвърляне на предявените искове въз основа на доводите изложени в отговора на исковата молба.

Съдът, след като прецени събраните в процеса доказателства, поотделно и в съвкупност, прие за установено от фактическа страна, следното:

От договор за поръчителство; погасителен план към договор за гаранция 1147211; договор за потребителски кредит № 1147211/11.04.2022 г. – 2 бр.; погасителен план към договор за потребителски кредит № 1147211; преддоговорна информация - СЕФ; общи условия се **установява**, че на 11.04.2021г. е сключен договор за потребителски кредит между ищеца и ответника, както и договор за гаранция (поръчителство) на 12.04.2022 г. между ищеца и „Фератум Банк“ при действието на общи условия. Ищецът се е запознал с общите условия преди сключването на договорите. Към договорът е приложен погасителен план. Договорите са сключени от разстояние.

Ищецът кандидатства онлайн за отпускане на потребителски кредит от ответника като попълва онлайн форма на интернет страницата на Дружеството, там той отбелязва, че ползва гарант одобрен от ответното дружество. След одобрението на ищеца за кредита на електронната му поща ответникът ѝ изпраща договорите, Общи условия /"ОУ"/ и Стандартен европейски формуляр („СЕФ“).

Договорът е сключен за заемна сума от 5400 лева, която следва да се върне на 18 месечни вноски, при лихвен процент по кредита в размер (ГЛП) на 35 % и годишен процент на разходите (ГПР) в размер на 0 %. Вземите предвид допускания при изчисляване на ГПР са посочени в общите условия. Общият размер на всички плащания по кредита е 7290 лева. В погасителния план е посочена падежната дата на всяка една погасителна вноска, като първата падежна дата е 11.05.2022г., а последната погасителна вноска е 30.10.2023г. За всяка погасителна вноска е посочен размерът на погасяваната с нея главница и лихва, падеж на вноската.

Съобразно чл.5 от договора кредитът се обезпечава с поръчителство представено от Multitude Banke в полза на кредитора, което не може да бъде отменено. Длъжникът е декларирал, че при кандидатстването за кредит сам е посочил, че е избрал това обезпечение и е запознат с правото си да посочи като поръчител друго физическо или юридическо лице. Въпреки това договорът е сключен с Фератум Банк.

В чл.5.3 от ОУ е посочено, че за да повиши кредитоспособността си, съответно вероятността да бъде одобрен за кредит кредитоискателя може да предложи обезпечения под формата на гарант, поръчител, одобрен от

кредитора или поръчител посочен от кредитоискателя.

В СЕФ са посочени всички условия по кредита, които впоследствие са договорени в процесния договор за кредит.

На 12.04.2022г. ищецът сключва с Фератум Банк договор за гаранция (поръчителство), по силата, на който гарантът се задължава да обезпечи изпълнението на задълженията по процесния договор, а ищецът да му заплати възнаграждение в размер на 5346 лева на 18 месечни вноски, които са с падеж същите дати, както тези по процесния договор за кредит.

От приетата по делото СТЕ, която съдът кредитира като компетентно изготвена се установява, че в съответствие с направените констатации е видно, че за при заявката за кредит следва да се посочи гарант, като заявителят може да избере личен гарант - физическо лице. Дружеството има разгледани и одобрени заявки за кредит, по които други кредитоискателя, различни от ищеца, са кандидатствали с личен гарант.

При кандидатстване за процесния договор за кредит, „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД е предоставило на ищеца чрез и-мейл следните документи: Преддоговорна информация (Стандартен европейски формуляр); Договор за потребителски кредит № 1147211/11.04.2022 г.; Общи условия, уреждащи отношенията между „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД и неговите клиенти, по повод предоставяните от дружеството.

Потвърждението за получаване на горните документи по заявка за заем 1147211 е извършено на 11.04.2022 г. в 13:10 часа от телефонен номер *****, чрез изпращане на СМС със съдържание „FER PRIEMAM”.

От приетата по делото ССЧЕ, която съдът кредитира като обективна и компетентно изготвена се установява, че съгласно т.4 от Договор за потребителски кредит №1147211/11.04.2022 г., годишният процент на разходите включва разходите, включени в общия разход по кредита, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Описано е, че общият разход по кредита е в размер на 1 890.00 лв., като това отговаря на сумата на възнаградителната лихва.

В т.8.4 от Общите условия и част 3 от преддоговорната информация е описано, че общият разход по кредита /ГПР/ изразява всички настоящи или бъдещи разходи /лихви и други преки и косвени разходи, комисионни и

такси/ и се изчислява при следните допускания:

- Договорът ще е валиден за срока, за който е сключен и Кредиторът и Кредитополучателят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по Договора;

- Лихвеният процент и другите разходи са неизменни/фиксиран/ спрямо техния първоначален размер и ще се прилагат до изтичането на срока на договора;

- Общият размер на кредита е усвоен незабавно и изцяло;

Ищецът е заплатил първите три вноски по погасителния план към Договор за гаранция и остатъкът за плащане е в размер на 4 002.34 лв., т.е сумата по гаранцията не е изплатена към „Фератум Банк“.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявени са установителни иски с правно основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД вр. с чл.22 ЗПК вр. с чл.11, ал.1, т.9, т.10, т.11 ЗПК и чл.19, ал.4 от ЗПК, чл.146 вр. с чл.143 ЗПК за прогласяване на нищожен на Договор за предоставяне на потребителски кредит № 1147211/11.04.2022г.

В евентуалност е предявен установителен иск за прогласяване на нищожен на чл.5 от Договор за предоставяне на потребителски кредит № 1147211/11.04.2022г. на основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД вр. чл.146 вр. с чл.143 ЗПК.

В тежест на ищеца е да докаже, че между него и ответникът е бил сключен процесният договор за кредит, с описания предмет, цена и срок, че процесния договор и в евентуалност само чл.5 от него е нищожен на твърдените основания.

В тежест на ответника е да докаже, че страните са сключили процесният договор за кредит, с описания предмет, цена и срок, че е изпълнил задълженията си по него.

Съдът е обявявал за безспорно между страните, че са сключили процесния договор за кредит с описания предмет, цена и срок, че кредиторът е изпълнил задълженията си по него като е превел на ищеца сумата по него в размер на 5400 лева, че е предоставил на ищеца преди сключване на договора ясна преддоговорна информация.

От събраните по делото доказателства, а и е обявено за безспорно между страните, че са сключили от разстояние процесните договори за кредит и договор за гаранция с описания предмет, цена и срок. Това се установява и от приетата по делото СТЕ. Видно от нея преди сключване на договора на ищеца са предоставени ОУ, СЕФ, а впоследствие и договорна информация.

Ищецът не оспорва, че е получил сумата по кредита, както и размерите на уговорените ГЛП, ГПР.

За обезпечаване на задълженията си по договора ищецът е сключил договор за гаранция с Фератум Банк.

Съдът намира, че процесния договор за потребителски кредит е нищожен на следните основания:

По възражението за нарушаване на изискванията на чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК за липса на посочен лихвен процент, начина на прилагането му и изменението му, съдът констатира, че лихвеният процент е посочен и то съвсем ясно, като е определен фиксиран такъв от 35 %. Договорът не съдържа уговорки за променливост на лихвеният процент поради което и не е нужно в него да се съдържа описание как би се променил лихвеният процент, който по волята на страните е определено да е фиксиран.

По възражението за нарушаване на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, съставът намира, че ГПР не е посочен ясно. В договорът е посочено ГПР 0%, което не е възможно, тъй като по кредита има разходи, които следва да се включат в размера на ГПР и неговия размер следва да бъде най-малкото равен с размера на договорната лихва. Посочването на ГПР 0% въвежда потребителя в заблуждение. Така посочен ГПР е неясен, защото външност размер на ГПР не е посочен.

По силата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Формално в процесния договор и ОУ към него са посочени допусканията, при които е изчислен ГПР, но не и неговата стойност.

Размерът на ГПР в случая трябва да включва освен договорната лихва и разходът по договора за поръчителство. Включвайки тези два компонента ГПР следва да не надвишава максималния по чл.19, ал.4 ЗПК.

По силата на §1, т.1 от ДР на ЗПК „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. Възнаграждението в полза на поръчителя е разход, свързан с предмета на договора за потребителски кредит, доколкото касае обезпечение на вземанията по договора.

Ответното дружество и дружеството гарант са свързани лица, което обуславя извод, че разходът за възнаграждение в полза на поръчителя е известен на заемотателя. Кредиторът е въвел като задължително изискване за отпускане на процесния кредит, обезпечаване на задължението за погасяването му с договор за поръчителство/гаранция, било то чрез личен поръчител или чрез професионален такъв предложен от кредитодателя. При кандидатстване за кредита е предвидена възможност да се избере личен гарант, т.е. посочен /осигурен/ от кредитополучателя такъв, но условия за платежоспособност, на които поръчителя трябва да отговаря посочени в сайта на дружеството, са непосилни за осигуряване от средностатистическите потребителите на този тип краткосрочни кредити /рекламирани от финансовата институция като “Кредит до заплата“/, особено като се има предвид търсената при получаване заема бързина.

От приетата по делото СТЕ се доказва, че ответното дружество има отпуснати кредити на други лица с предоставено обезпечение поръчител, но не са представени доказателства каква е била кредитиспособността на тези лица и на техните поръчители, за да може да се направи обективно сравнение дали при кредитоискател, който има подобна кредитоспособността както на

ищцата би се отпуснал кредит обезпечен с личен поръчител.

Поради това съдът намира, че сключването на договора за гаранция в случая е задължително условие при отпускане на процесния кредит. В допълнение, следва да се има предвид, че според клаузите на договора за кредит /чл.5/, договорът за поръчителство, следва да се сключи не по-късно от края на работния ден, в който е сключен заемът, т.е потребителят реално не разполага с време да осигури личен поръчител и то такъв, който да отговаря на строгите изисквания на финансовата институция. Ето защо е несъмнено, че предложените от кредитора възможности за отпускане на кредита, водят до единствено възможен избор на потребителя да ползва услуга от определен от кредитодателя професионален гарант. Изложеното дава основание да се приеме, че въпреки условното описание в преддоговорната информация, кредиторът е бил напълно наясно какъв ще е размера на задължението на кредитополучателят във връзка с ползване на услугата /посочена като допълнителна/ договор за гаранция

Гореизложеното води и до извода, че в конкретния случай договорът за поръчителство има за цел да обезщети кредитора за вредите от възможна фактическа неплатежоспособност на длъжника, което влиза в противоречие с предвиденото в чл.16 ЗПК изискване към доставчика на финансова услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи цена за ползването на заетите средства, съответна на получените гаранции.

Въпреки, че всеки един от представените договори – този за кредит и този за гаранция, формално представляват самостоятелни договори, двата договора следва да се разглеждат като едно цяло.

С оглед изложеното съдът намира, че разходът за възнаграждение на поръчителя за обезпечаване вземанията на ответника по процесния договор за потребителски кредит, отговаря на поставените от ЗПК изисквания, за да се включи в общия разход по кредита. Съдът намира, че не са нужни специални знания, за да се установи след вземане предвид и заплащането по договора за поръчителство, че реалният годишен процент на разходите надхвърля максимално допустимият по закон от 50%. При това положение се налага извод, че договорът за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, тъй като в него липсва действителният процент на ГПР. Текстът на последната норма не следва да се възприема буквално, а именно -

при посочен, макар и неправилно определен ГПР, да се приема, че е изпълнено изискването на закона за съдържание на договора. Годишният процент на разходите е част е същественото съдържание на договора за потребителски кредит, въведено от законодателя с оглед необходимостта за потребителя да съществува яснота относно крайната цена на договора и икономическите последици от него, за да може да съпоставя отделните кредитни продукти и да направи своя информиран избор. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи, което води до неяснота за потребителя относно неговия размер, не може да се приеме, че е спазена нормата на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. Последицата, свързана с неспазване изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, е уредена в нормата на чл.22 ЗПК, която предвижда, че когато не са спазени изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7 - 12 и 20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен, поради което доводите на ответника в обратен смисъл се явяват неоснователни.

Воден от горното решаващият състав намира, че предявените искове следва да се уважат, като се прогласи за нищожни договор за потребителски кредит № № 1147211/11.04.2022г. сключен между страните по делото.

По разноските

Страните са поискали присъждане на разноски. Съобразно разпоредбата на чл.78, ал.1 от ГПК на ищецът се дължи присъждане на разноски. Сторените от ищеца разноски са следните: 291,60 лева – държавна по производството, държавна такса в размер на 15 лева за въззивно обжалване на определение за спиране, които ответника следва да бъде осъден да заплати на основание чл.78, ал.1 от ГПК.

Процесуалният представител на ищеца е претендирал възнаграждение за процесуално представителство на основание чл.38, ал.1, т.2 от Закон за адвокатурата съобразно сключените между него и ищеца, договор за правна защита и съдействие. На основание чл.7, ал.1, т.2 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения възнаграждението за оказаната правна помощ е в размер на 1234 лева с ДДС, което следва да се заплати от ответника.

Разноски на ответника не се дължат предвид изхода на делото.

Воден от гореизложеното Провадийският районен съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖЕН на основание **чл.26, ал.1 от ЗЗД** вр. **чл.19, ал.4 от ЗПК** по иска предявен от Н. Д. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес *****, ап. 30 срещу „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: *****, Договор за предоставяне на потребителски кредит № 1147211/11.04.2022г., сключен между ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД и Н. Д. Г., ЕГН *****.

ОСЪЖДА „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: ***** **ДА ЗАПЛАТИ** на Н. Д. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес *****, ап. 30 сумата в размер на 291,60 лева – разноси по настоящото исковото производство и в размер на 15 лева по въззивното производство по в.ч.гр.д. 912/2023г. на ОС Варна, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: ***** да заплати на адвокат М. В. М. от АК Пловдив, със служебен адрес ***** сума в размер на 1234 лева, представляваща адвокатско възнаграждение, на основание чл.78, ал.1 от ГПК вр. с чл.38, ал.2 вр. с ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата.

Решението може да се обжалва пред Варненски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Районен съд – Провадия: _____